

avaluació educació secundària obligatòria 4t d'ESO

ENGANXEU L'ETIQUETA
IDENTIFICATIVA EN AQUEST ESPAI

CURS 2013-2014

competència

lingüística:

llengua catalana

INSTRUCCIONS

- Per fer la prova utilitza un bolígraf, no un llapis.
- Llegeix atentament les preguntes i contesta-les fent una X a la casella corresponent. Només hi ha una resposta correcta a cada pregunta. Si t'equivoques, pots ratllar-la i marcar clarament la nova resposta.
- Tens una hora per fer la prova.
- Quan acabis, no t'oblidis de respondre a la pregunta que hi ha al final de la prova.

TEXT 1

Llegeix aquest text amb atenció i respon les preguntes.

LA PÈRDUA DE LA CLAU

Una nit vam voltar pels carrers amb en Cintet, després d'haver sortit del Cafè Monumental, fins a les dues. I, quan vam arribar davant de casa i en Cintet ja se n'anava, no vam poder entrar. La clau de la porta del carrer, desapareguda. En Quimet va dir que me l'havia donada a mi perquè la guardés en el portamonedes. En Cintet, que havia sopat a casa, va dir que li semblava que havia vist en Quimet com la despenjava del clau de darrere de la porta del pis, que era on estava sempre, i que en Quimet se l'havia ficada a la butxaca. En Quimet es va mirar totes les butxaques per tal de veure si les tenia foradades. Jo vaig dir que potser s'ho havia pensat, que l'havia agafada. En Quimet va recordar que potser havia dit a en Cintet que s'havia d'agafar la clau de baix i en Cintet, d'esma, l'havia agafada i no se'n recordava i era ell el que l'havia perduda. Després van dir que el que l'havia agafada era jo, però no sabien dir quan l'havia agafada ni si havien vist que l'agafés. En Cintet va dir: "Truqueu al primer pis". En Quimet no ho va voler i tenia raó. Als veïns del primer pis més valia no tocar-los. I a l'últim en Quimet va dir: "Sort tenim del taller, anem a buscar les eines".

Se'n van anar tots dos a buscar eines per obrir la porta. Em vaig quedar a l'entrada per veure si venia el vigilant, perquè l'havia cridat picant de mans a la primera cantonada i no havia vingut ni se'l veia per enlloc. Cansada d'estar dreta em vaig asseure a terra, al graó de l'entrada; amb el cap contra la porta vaig mirar el retall de cel entre les cases. Feia una mica de vent, només una mica, i el cel era molt fosc i amb núvols que corrien. Havia de fer molta força per no tancar els ulls. La son em recollia. I la nit, la mica de vent i aquells núvols que passaven tots empesos cap a la mateixa banda, m'adormien, i pensava què dirien en Quimet i en Cintet si, en tornar, em trobaven feta una bola de son al peu de la porta i tan adormida que no pogués ni pujar a dalt... D'un tros lluny ja vaig sentir els passos que s'acostaven damunt de l'empedrat.

En Quimet, amb una barrina, va fer un forat a la porta, damunt del pany. En Cintet no parava de dir que no era legal i en Quimet li anava dient que ja taparia el forat, però que ell havia d'entrar a casa seva. I quan va tenir el forat fet, la fusta de la porta travessada de banda a banda, va fer un ganxo amb un filferro, va pescar la corda –la porta s'obria des de dalt estirant amb una corda– i va poder obrir en el moment que el vigilant tombava la cantonada. Ens vam ficar a dins de pressa i en Cintet va fugir. Quan vam entrar al pis, la primera cosa que vam veure va ser la clau penjada darrera de la porta. L'endemà, en Quimet va tapar el forat amb un tap de suro i si algú se'n va adonar, no va dir res. "Però així no l'havíeu perduda, la clau", deia la senyora Enriqueta. I jo li deia: "Mentre ens vam pensar que l'havíem perduda, va ser com si l'haguéssim perduda".

I va venir la festa major. En Quimet havia dit que ballaríem a la plaça del Diamant i que hi ballaríem la toia...¹ Vam passar la festa major tancats a casa i en Quimet rabiós perquè havia fet una restauració que li havia donat molta feina, i el senyor que l'havia

1. Toia: ball en què les parelles casades després de l'última festa major ballaven portant un ram de flors.

TEXT 1

encarregada li havia pagat tan poc, que en Quimet hi havia perdut diners. I el mal humor queia damunt meu. I quan estava de mal humor sortia allò de: “Colometa no badis, Colometa has fet un nyap, Colometa vine, Colometa vés”. I anava d’una banda a l’altra com si l’haguessin engabiat. I vinga obrir-me tots els calaixos i tirar-me per terra el que hi havia a dins, i quan li preguntava què buscava no deia res. Estava enrabiada perquè jo no estava enrabiada amb el senyor que l’havia estafat. I com que jo no em volia enrabiada, el vaig deixar sol. Em vaig pentinar i, quan obria la porta per anar-me’n i li vaig dir que anava a buscar refrescos perquè amb l’enrenou que havia fet m’havia agafat set, va parar de fer el boig.

Mercè Rodoreda, *La plaça del Diamant* (text adaptat)

1 Indica amb una X si aquestes frases són verdaderes (V) o falses (F):

	V	F
a. En Cintet diu que ell havia agafat la clau.	☐	☐
b. En Quimet deia que havia donat la clau a la narradora.	☐	☐
c. La narradora i en Cintet deien que en Quimet havia agafat la clau.	☐	☐
d. En Quimet va comprovar si tenia les butxaques foradades.	☐	☐

2 En Quimet NO vol tenir tractes amb...

a. en Cintet.	☐
b. el seu client.	☐
c. els veïns del primer.	☐
d. la Colometa.	☐

3 L’expressió “núvols que corrien” (subratllada al text) és una...

a. personificació.	☐
b. comparació.	☐
c. paradoxa.	☐
d. antítesi.	☐

4 En Quimet aconsegueix obrir la porta...

a. fent-hi un forat i pescant la corda.	☐
b. gràcies a les claus que li deixa el vigilant.	☐
c. empenyent la porta.	☐
d. amb un cop de peu.	☐

0-1

a

0-1

b

0-1

c

0-1

d

0-1

e

0-1

f

0-1

g

TEXT 1

5 Qui diu la frase: “Mentre ens vam pensar que l’haviem perduda, va ser com si l’haguéssim perduda” (subratllada al text)?

- a. La senyora Enriqueta.
- b. En Quimet.
- c. La Colometa.
- d. En Cintet.

6 L’enuig d’en Quimet per la pèrdua de diners per la feina feta mostra que...

- a. és injust amb el seu client.
- b. no sap controlar el seu mal humor.
- c. és just amb la Colometa perquè no li fa cas.
- d. no li agrada la seva feina.

7 A la frase “obria la porta per anar-me’n” (subratllada al text), ‘en’ es refereix a...

- a. el Quimet.
- b. la festa.
- c. la porta.
- d. la casa.

8 Al final del text, la Colometa mostra que sap...

- a. com tractar un boig perillós.
- b. reconduir una situació conflictiva.
- c. que amb els refrescos s’acabarà el conflicte.
- d. imposar-se al Quimet i fer-lo obeir.

9 En Quimet i la Colometa, els dos personatges principals, són...

- a. marit i muller.
- b. germans.
- c. parella de fet.
- d. cosins.

TEXT 1

10 Els noms 'Colometa', 'Quimet', 'Cintet' i 'Enriqueta' mostren que l'autora ha volgut usar...

- a. gentilicis.
- b. despectius.
- c. patronímics.
- d. diminutius.

0-1

m

11 El tema de la pèrdua i recuperació de la clau apareix...

- a. només al primer paràgraf.
- b. només als dos primers paràgrafs.
- c. només als tres primers paràgrafs.
- d. a tot el text.

0-1

n

12 En quin ordre passen els fets?

A.

Mentre van a buscar eines, ella els espera a l'entrada de la casa.

B.

Arriben tots tres a casa, però no troben la clau.

C.

No van a la festa major i hi ha enrenou a casa.

D.

Aconsegueixen finalment obrir la porta i entrar al pis.

- a. A → C → D → B
- b. B → A → D → C
- c. B → C → A → D
- d. C → D → A → B

0-1

o

13 Col·loca les tres comes que falten al text següent:

La Colometa li deia que no s'enrabiés que no obrís els calaixos que no tirés la roba per terra. En Quimet estava molt enfadat per això feia el boig.

0-1

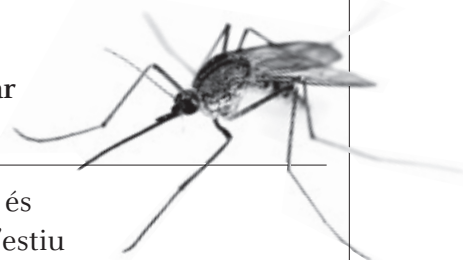
p

TEXT 2

Llegeix aquest text amb atenció i respon les preguntes.

A QUI PIQUEN ELS MOSQUITS?

L'olor corporal i el diòxid de carboni que emetem en respirar són claus per a la tria de víctimes

Que hi ha persones que atreuen més els mosquits que d'altres és una evidència contrastable durant un sopar de grup una nit d'estiu en qualsevol jardí o terrassa. Els motius d'aquesta simpatia, que alguns experts també matisen dient que hi ha persones que reaccionen més a les picades i d'altres que quasi no les noten, són motiu d'intensos debats de sobretaula. Ja fa anys que l'argumentació popular de la sang més dolça va quedar en evidència i que dos factors s'han erigit com a determinants. D'una banda, la quantitat de diòxid de carboni que expulsem quan respirem i que els mosquits utilitzen per detectar la presència de les seves víctimes. I, de l'altra, l'olor corporal que desprèn cadascú i que, en determinats casos, aconsegueix seduir de manera definitiva els mosquits. O més ben dit, les femelles de mosquit, que són les que necessiten sang per poder covar els ous.

Per al biòleg del Servei de Control de Mosquits del Baix Llobregat, Roger Eritja, més enllà de l'alè i dels compostos volàtils de la suor, no s'ha demostrat que hi hagi res més que faci que una persona estigui més exposada a les picades que una altra. Eritja assegura que els mosquits responen a estímuls visuals i químics, i que se senten atrets per temperatures més altes i per un determinat tipus d'olors que, actualment, s'estan estudiant per fer més eficients els productes repel·lents.

El professor de genètica de la Universitat de Barcelona, David Bueno, que ha estudiat el mosquit tigre, afegeix el gruix de la pell com a factor clau per explicar que, en igualtat de condicions, els mosquits triïn abans un turmell al descobert que un altre. Bueno assegura que l'olor corporal és fonamental per detectar les víctimes, però que les persones que tenen la pell més fina tenen més números de ser picades –sobretot si es combina aquest factor amb una olor que atregui els mosquits–, perquè “els seus capil·lars sanguinis estan més a prop de la superfície i s'ensumen més ràpid”. Per aquest motiu els mosquits també tendeixen a picar només en determinades parts del cos. Més a la part de darrere de la cama que a la de davant, més a la panxa que a l'esquena.

M. Ortega, Diari Ara, 14 d'agost de 2012

TEXT 2**Per evitar les picades del mosquit tigre**

Utilitzeu roba de màniga llarga, pantalons llargs (preferiblement de color clar) i també mitjons.

Si utilitzeu repel·lents, cal tenir en compte que són productes químics:

- Utilitzeu-los només a l'exterior i no ultrapasseu el nombre d'aplicacions diàries indicades.
- No els apliqueu a nens menors de 2 anys i eviteu sempre el contacte amb les mans, ja que se les poden ficar a la boca o als ulls.
- No és recomanable que els apliqueu a la roba.
- Si presenteu qualsevol tipus de reacció a la pell, renteu-vos bé la zona afectada i consulteu el metge.

www.tarragona.cat (text adaptat)

1 La paraula “contrastable” (subratllada al text) significa que...

- a. no es pot contestar.
- b. no presenta un gran contrast.
- c. es pot confirmar a partir de l'observació de la realitat.
- d. és un contratemps impossible de preveure.

0-1

q

2 La paraula “simpatia” (subratllada al text) té un sentit...

- a. literal.
- b. irònic.
- c. equivocat.
- d. imprecís.

0-1

r

3 La frase “l'argumentació popular de la sang més dolça va quedar en evidència” vol dir que...

- a. es va imposar sobre les altres.
- b. va ser la més acceptada.
- c. va ser la més evident.
- d. es va demostrar que era falsa.

0-1

s

TEXT 2

4 La frase “dos factors s’han erigit com a determinants” vol dir que...

- a. són els més concrets i determinats.
- b. s’han convertit en els més decisius.
- c. s’han aixecat igual que els determinats.
- d. es comporten com a determinants de veritat.

5 Els mosquits que piquen són...

- a. només les femelles.
- b. els mascles per covar els ous de les femelles.
- c. tant els mascles com les femelles.
- d. més els mascles que les femelles.

6 Segons el biòleg Roger Eritja, què atreu els mosquits?

- a. Els temperaments forts i certes olors.
- b. Els estímuls visuals i les baixes temperatures.
- c. Un determinat tipus d’olors i els productes repel·lents.
- d. Determinades olors i les altes temperatures.

7 El professor David Bueno, a més dels factors assenyalats per Roger Eritja, considera que també atreu els mosquits...

- a. la pell més fina.
- b. la roba de color clar.
- c. la pell més dura.
- d. l’olor corporal.

8 “Perquè” (subratllat al text) equival a...

- a. malgrat que.
- b. doncs.
- c. ja que.
- d. així que.

TEXT 2

9 NO han de fer servir repel·lent de mosquits...

- a. els nens entre 2 i 4 anys.
- b. aquells que poden ingerir-lo accidentalment.
- c. les persones que pateixen malalties contagioses.
- d. els que porten robes de teixits acrílics.

10 Indica amb una X si aquestes frases són verdaderes (V) o falses (F):

	V	F
a. El diòxid de carboni repel·leix els mosquits.	☐	☐
b. Els mosquits tendeixen a picar més a l'esquena que a la panxa.	☐	☐
c. Els repel·lents de mosquit s'han d'aplicar a la pell, però no a la roba.	☐	☐
d. El repel·lent de mosquits només es pot fer servir a l'aire lliure.	☐	☐

11 Indica quina d'aquestes frases té les comes col·locades correctament.

- a. Tots els mosquits, tant els mascles, com les femelles, s'alimenten de nèctar.
- b. Tots els mosquits tant els mascles com les femelles, s'alimenten de nèctar.
- c. Tots els mosquits, tant els mascles com les femelles, s'alimenten de nèctar.
- d. Tots, els mosquits tant els mascles com les femelles, s'alimenten, de nèctar.

12 El text consta d'una primera part...

- a. informativa i d'un requadre instructiu.
- b. argumentativa i d'un requadre explicatiu.
- c. descriptiva i d'un requadre predictiu.
- d. narrativa i d'un requadre instructiu.

13 El text pretén...

- a. demostrar l'expansió del mosquit tigre i donar consells per exterminar-lo.
- b. denunciar la poca cura de les autoritats a l'hora de combatre els mosquits.
- c. explicar les funcions del Servei de Control de Mosquits del Baix Llobregat.
- d. informar sobre el mosquit i donar consells per evitar-ne les picades.

0-1

y

0-1

z

0-1

aa

0-1

ab

0-1

ac

0-1

ad

0-1

ae

0-1

af

REDACCIÓ

Partint del text 1, desenvolupa el tema següent:

ALGUN COP HAS PERDUT UN OBJECTE IMPORTANT? EXPLICA-HO

Escriu entre 10 i 15 línies. Si n'escris menys de 10, no se't corregirà la redacció i es veurà afectada la teva puntuació.

Et recomanem que segueixis aquest procés:

1. planificació, esquema de les idees que desenvoluparàs;
2. primera versió de la redacció;
3. revisió, correcció i versió definitiva.

Pots utilitzar aquesta pàgina com a esborrany.

ESBORRANY

REDACCIÓ

Utilitza aquesta pàgina per a la redacció definitiva.

ALGUN COP HAS PERDUT UN OBJECTE IMPORTANT? EXPLICA-HO

0-1-2
-3-4
A0-1-2
-3-4
R0-1-2
-3-4
S0-1-2
-3-4
L0-1-2
-3-4
O0-1-2
-3-4
M

0-1

P

VALORACIÓ DE LA PROVA

• Com valores la dificultat d'aquesta prova?

Molt fàcil
1

Fàcil
2

Difícil
3

Molt difícil
4

Moltes gràcies per la teva col·laboració.

Consell Superior
d'AVALUACIÓ
del Sistema Educatiu